

Am.
esen
mel
után
ajta,
rek.
ézve
sok-
nád,
bizo-
zól-

KIS NAP

XXXIV. kötet, 7. szám.

Ára negyedévre 1 fnt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1888. február 12-én.

A NAGYMAMA PÁPASZEME.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Vége.)

kis fiu valami köszönetfélét mondott s odább ment. én pedig haza tértem, nagyon megelégedve magammal.

Csakhogy megelégedésem nem tartott sokáig. A nagymama épen az ajtóban állt és persze, hogy rögtön észrevette a dolgot.

— Hol a kis felöltöd? kérdé. Csak nem hagytad el valahol?

— Nem, nagymama. Oda adtam egy szegény kis fiunak, aki fázott... és neki adtam a lapdámát is, mert nem volt krajczárom, azt már előbb oda adtam egy öreg koldusnak.

Nagy csodálkozásomra a nagymama ezuttal nem látszott örvideni jótékony-ságomnak. De legelőször is ezt kérdé:

— Hol és mikor tetted ezt?

— Épen most... ni, ott megy az a kis fiu.

Az ablaknál látni lehetett.

A nagymama kisietett s az öreg Ágnes a következő pillanatban futva ment a kis koldusfiu után, kit magával hozott a házba. Pár percz mulva az én felöltöm és lapdám már megint ott volt a szobában, a koldusfiu pedig kapott nagy darab kenyeret, meg néhány krajczárt a nagymamától és az óeska ruháim közül egy kopott kabátot is adtak rá, melyet én már nem viseltem.

A fiu nagyon elégedetten távozott; sokkal jobban látszott örülni, mint mikor én ajándékoztam meg. Ez bosszantott, de

meg az is, hogy a nagymama vissza szedette tőle, amit én adtam. Hiszen az ajándékot nem illik visszavenni!

Azt hittem, ezzel valami nagyon okosat és helyeset gondolok. Persze, ha nem lett volna a nagymama pápaszeme. De amint rám nézett, már mindjárt tudta, mit gondolok. De most sem haragudott meg, hanem nyugodtan mondá:

— Nem vagy megelégedve ugy-e? Azt hiszed, nem jól cselekedtem.

Nem mondtam ugyan, hogy csakugyan, azt hiszem, de már ezt talán az orrom hegyéről is le lehetett olvasni. A nagymama pedig leolvasta, mert így szólt tovább:

— Tévedsz, kedves fiam. Te cselekedtél roszul, ámbár jót akartál. Csakhogy a jót is okosan kell cselekedni, te pedig jótetteddel nemhogy segítettél volna ezen a szegény fiun, hanem könnyen még bajba is keverhetted volna.

Már erre nagyot néztem. Ugyan hogy lehetne az? A nagymama pedig folytatá:

— Lásd, amit tettél, azzal ártottál volna magadnak is, a szegény fiunak is. Olyat adtál oda, amire neked szükséged van, ami neked sokat ér, a koldusfiunak pedig semmit, mert nem neki való. Ha meglátják nála az urfiinak való ruhát, drága lapdát, azt hiszik, hogy lopta s nemcsak elveszik tőle, hanem be is csukják, megbüntetik, mert el nem hiszik neki, hogy ajándékba kapta; tudják, hogy ilyen ajándék nem olyan szegény fiunak való. És ha aztán valamikép ki is derült volna ártatlansága, bizony nem köszönte volna meg neked, hogy ilyen bajba keverted, még ha csupa jóságból is.

Akárhogy nem akartam is, kénytelen voltam belátni, hogy a nagymamának igaza van. Ez aztán nagyon gondolkodóvá tett s felsohajtottam:

— Oh, akkor hát én nem tehetek jót... mert soha sem tudom, igazán jót tettem-é! Pedig ugy szeretem, ha valaki vel jót tehetek.

— Annak könnyü kitalálni a módját... gondolkozzál csak, hogyan segíthetsz a dolgon, ha nem vagy bizonyos benne, mit kell tenned.

— Oh, tudom! Eljövök hozzád és megkérdeszem.

A nagymama gyöngéden megölelt s láttam, hogy kitaláltam a gondolatát. És ezzel mind a ketten nagyon meg voltunk elégedve.

Ettől fogva még kevesebb baj volt köztünk, sőt az igazat megvallva, napról napra jobban megszerettem a nagymamát. Ugy találtam, hogy tulajdonképen nem is olyan nagyon szigorú. Napok, hetek multak, hogy semmi kedvetlenség sem támadt, amit akkor nem igen tudtam volna megmagyarázni, még ha gondolkoztam volna is rajta; de megvallom, ezt nem igen tettem. Hanem azt megtettem, hogy igen pontosan végeztem a dolgaimat és büszke voltam rá, ha a tanáraink megdicsértek, azt pedig nem adtam volna egy kis-királyságért, mikor a nagymama megsimogatott és megdicsért. Mivel pedig mindig erre törekedtem, hát persze hogy nem volt többé pirongatás, büntetés, hanem ellenkezőleg minduntalan holmi apró örömben részesültem. A nagymama mindig kitalálta, mire volna kedvem és ha tehetette, teljesítette is kívánságomat. Ezért meg

én hálás voltam és iparkodtam, hogy érdemes legyek a nagymama jószágára.

Ilyeténkép kellemesen teltek a napok, hetek, hónapok és esztendőök is. Mikor dolgaimmal, játékaimmel elkészültem, mindig járt a nagymamához siettem és vagy a kertben sétálgattunk együtt, vagy rossz időben a szobában felolvastam valamit a nagymamának, vagy ő beszélt el nekem érdekes történetkéket. A mint nagyobb lettem, azt sem igen hittem többé, hogy valami boszorkányság van abban a pápaszemben, ámbár az még mindig feltűnt, hogy a nagymama oly nagyon őrzi azt a pápaszemet. Egyszer meg is kérdeztem az okát. Mosolyogva felelé:

— Van oka... majd egyszer valamikor megtudod. Még nincs itt az ideje.

Többé aztán nem kérdeztem: tudtam, hogy jól van az úgy, a hogy a nagymama mondja. Sokszor magam is nevettem magamon, mikor vissza gondoltam az első hetekre, melyeket a nagymamánál töltöttem. Ugyan sok türelem kellett hozzá, hogy az én sok kényeskedésemet, makrancoskodásomat oly nyugodtan vegye. Szinte rösteltem is, ha rágondoltam. Csak az vigasztalt, hogy szerencsésen kigyógyultam azokból a hibákból.

Már nagyobbacska diák voltam és arról beszélgettünk a nagymamával, hogy esztendőre már nem folytathatom itthon az iskoláimat, mert ebben a kis városban csak négy osztályu gimnasium volt s ennek én már az utolsó osztályát jártam. Nagyobb városba kell menni, aminek egy csöppet sem örültem, mert így hosszabb időre válni kellett a nagymamától. Láttam jól, hogy neki is nehezére esik ez a

gondolat; de mint mindig, most is nyugodtan mondá:

— Ennek meg kell lenni, tehát bele kell nyugodnunk. Aztán nem is olyan nagy dolog az, kedves fiam. Minden nyáron haza jössz néhány hónapra, akkor annál kellemesebb lesz.

Ez csakugyan megvigasztalt kissé. Nem válunk hosszú időre.

Azt hittük. De nagyon szomoruan csalódtunk.

Egy reggel a nagymama, szokása ellenére, az ágyban maradt s mikor jó reggelt kívántam neki, így szólt:

— Kedves fiam, mielőtt iskolába mégy, szólj be az orvos urhoz és kérd meg, látogasson el hozzám. Kissé roszul vagyok.

Természetesen megtettem. Délben még mindig fekvé találtam a nagymamát s ott volt az orvos is, még pedig nagyon komoly képet csinált. Ekkor már nyug-

... LEBORULTAM TÉRDRE. (Lásd a 102. lapon.)

talankodni kezdtem, hogy talán veszedelmes a betegség.

Néhány napig biztatgattak; de láttam, hogy mindenki nagyon komoly, napról napra jobban aggódik. A jó öreg Szalkai bácsi, a nagymama jó barátja, naponként kétszer is eljött s mindig levertbben távozott. Én pedig már nem voltam olyan kis gyerek, hogy ezt észre ne vettem és meg ne értettem volna.

A negyedik napon Szalkai bácsi bejött szobámba. Nagyon komoly volt, könyrezgett szemében s kézen fogott.

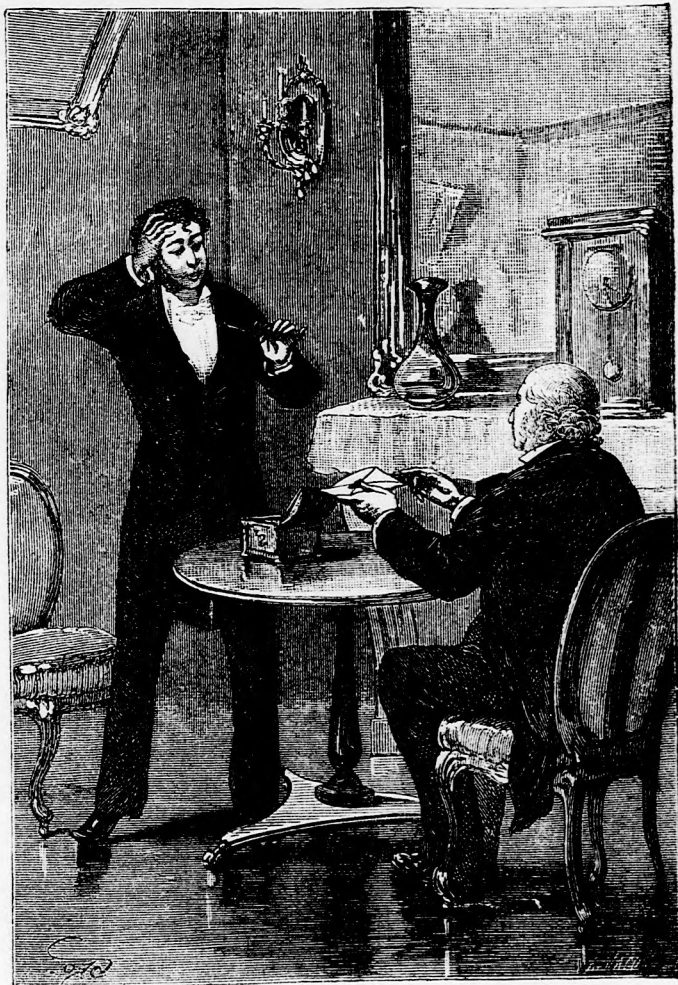
— Jőjj a nagymamához. Beszélni akar veled.

A nagymama még halványabb volt mint eddig. Hangja pedig a nyugodt, szigorú hang, gyöngye volt és reszketett, amint így szólt:

— Kedves fiam, az én életem be van

fejezve, végső órák közeledik. Elköltözöm anyádhoz, atyádhoz, örök nyugalomra. Ha már nem leszek többé, kedves jó barátunk,

Szalkai ur fogja gondodat viselni, ő lesz a gyámod, kövesd tanácsát, engedelmeskedjél neki. Nála fogsz lakni, ebbe a házba

... ITT A LEVÉLBE... MEGIRTA. (Lásd a 105. lapon.)

csak akkor fogsz visszatérni, mikor már felnőttél és valamely pályára elkészültél, vagy hogy megkeresheted a kenyeredet. Ez a ház és ami hozzá tartozik, a tied

lesz, itt nyugalmas hajlékot találsz férfi korodban, mint találtál gyermek éveidben.

Nem bírtam uralkodni magamon, sirva fakadtam.

— Légy erős, kedves fiam és ne sirj most, mert még egy kis erőre van szükségem, hogy elmondjam neked utolsó kívánságaimat. Azt kívánom, hogy olyan pályát válassz, a melyen nemcsak magad boldogulhatsz szorgalommal és kitartással, hanem jót is tehetsz embertársaiddal. Légy becsületes és hasznos ember, akkor fogod teljesíteni utolsó kívánságomat.

Ezt már oly halkán mondta, hogy egészen hozzá kellett hajolnom, különben meg nem értettem volna.

Egy-két perczig hallgatott, aztán újra megszólalt:

— Ez is a tied lesz, nagykorúságod napján.

Csak ekkor vettem észre, még pedig ugyancsak meglepetve, hogy kezében tartja a pápaszemes tokot, s egy kicsike szekrényke van ott az asztalkán. Sajátságos! Még a halála óráján is erre az apróságra gondol. Hát csakugyan valami rendkívüli van benne? Talán most itt az ideje, hogy megtudjam, mint egyszer ígérte.

De még nem volt ideje.

A nagymama reszkető kézzel betette a pápaszemet a szekrénykébe, mely kulccsal záródott. Becsukta, a kulcsot Szalkai bácsinak adta s így szólt hozzá:

— A szekrénykét és a kulcsot átadja Sándornak, mikor befejezte tanulmányait és úgy fejezte be, a mint kívántam, ha érdemes lesz rá, hogy e szekrénykét és ami benne van, megkapja. Remélem, érdemes lesz rá.

Nem tudtam szólni, csak leborultam térdre (Lásd a képet a 100. lapon.) s megragadtam a nagymama száraz, hideg kezét.

Ő pedig mindinkább gyöngülő hangon mondá:

— Még egyet szeretnék, kedves fiam... Melőtt e házból távozol, ird le őszintén, igazán mindazt, ami történt veled, attól fogva, hogy ide beléptél. Saját magadnak ird le, 'ne szépítsd a tetteidet, melyekre emlékszel. És ha leirtad, tedd el gondosan s majd évek multán, ha felnőttél, olvasd el. Akkor bizonyosan érteni fogod, hogy sokfélét miért tett az a nagymama, a kiről te azt hitted, hogy nem szeret.

— Oh, de már nem hiszem... rég nem hiszem! felelém könyezve. Tudom, hogy mindig szeretted.

— Igen, szerettelek ép úgy, talán még jobban, mint egykor édes anyád, édes atyád szerettek. De éppen mert szerettelek, nem volt szabad elárulnom. Roszutra vezettek kicsiny korodban, sok hibádat kellett kiirtani s ezt csak szigorúsággal tehettem, hogy majd derék ember váljék belőled. Nyugodtan halok meg, mert látom, hogy most már jó irányban haladsz.

Az orvos lépett be ekkor. Intett, hogy a beteget kimeríti a beszéd. De a nagymama gyöngye mosollyal, suttogva felelé:

— Már elkészültem mindennel... Még egyszer ölelj meg, édes fiam... aztán legyen meg Isten akarata.

Még volt annyi ereje, hogy a fejemre tette kezét és megáldott. Szalkai bácsi aztán kézen fogott és kivezetett.

Még egy napig élt a nagymama. Aztán behunyta szemeit örökre.

* * *

Néhány napig még ott voltam a kedves ódon házban. És mikor a temetés szomorú szertartásának vége lett, legelőször is teljesítettem a nagymama egyik utolsó kívánságát: leírtam hűségesen, miként kerültem ebbe a házba, miként éltem ott. Őszintén írtam le, még ha sokszor röstelkedve is. Mert mikor leírtam, ugyancsak beláttam, milyen rossz és makranczos voltam én kicsi koromban.

Jött aztán Szalkai bácsi több más urral s mindent összenézegettek, fölirogtattak a házban. Aztán becsukták a szobákat, csak egy szoba és konyha maradt nyitva. Az öreg Ágnes¹ maradt ott: reá volt bízva, hogy a háznak gondját viselje. Engemet Szalkai bácsi elvezetett a maga házába.

Azóta nagy idő mult, épen tíz eszten-deje. Diák fiuból szálas fiatal ember lettem. Tanultam szorgalmasan és elvégeztem iskoláimat, az egyetemem s hála Szalkai bácsi gondoskodásának, soha sem szenvedtem szűkséget. Nem éltem ugyan nagy bőségben, de elvégezhettem iskoláimat s mint fiatal orvos kerültem vissza. Épen huszonnégy éves voltam.

Szalkai bácsi beszámolt nekem. A nagymama nekem hagyta volt mindenét amiye csak volt és úgy rendelte, hogy az ősi ház és kert maradjon meg, ami kevés földecske és más eladható van, azt el kell adni és a pénzből fizetni az iskoláz-tatás költségét.

— Épen kifutotta, mondá Szalkai bácsi. Sőt még maradt is háromszáz forint. Itt van, átadom. Ez is csak valami. Há-zad, kerted van, tehát hajlékról nem kell gondoskodnod és most már ember vagy,

keresheted a kenyeredet. Ma beköltözöl a házba. Holnap leszél huszonnégy éves. Betöltötted nagyanyád kívánságát. Holnap elviszem neked a pápaszemes szekrénykét: derék ifju lett belőled, megérdemled.

A szekrényke! Annyi esztendő alatt bizony szinte meg is feledkeztem róla. Persze szó sem lehetett róla, hogy most már valami babonát gondoltam volna arról a pápaszemről. Azt hittem, hogy mint emléket kaptam, mivelhogy gyerekkoromban ezen a pápaszemen át nézett rám a nagymama, látva hibáimat és törekedve azok kiirtására. Drága emlékem lesz, meg fogom becsülni.

Ezt gondolva, költöztem vissza a kedves ódon házba, melyben hajdan a nagymamával éltem. Bejártam minden zugát s este megpihentem ugyanannál az ablaknál, melynél hajdan a nagymamával ültem. El is gondolkoztam, hogy most már a magam erejéből kell iparkodnom megélni. Van ugyan házam, de az csak lakást ad, a mellett még szegény ember vagyok. Csakhogy hála a jó nagymamának, tanulhattam, tudok valamihez, majd boldogulok idővel.

Még másnap is efféle járt az eszemben, mikor benyitott Szalkai bácsi. Kezében volt a kis szekrényke, letette az asztalra és kinyitotta. Nem volt benne egyéb, mint a pápaszem. Félig mosolyogva mondtam:

— Oh, a pápaszem, melyről hajdan azt hittem, hogy valami titkos varázs van bennök.

Szalkai bácsi komoly maradt s így felelt:

— Nem is tévedtél egészen, csakhogy nem találhattad ki az igazát. Ezzel a pápaszemmel gondoskodott rólad jó nagyanyád előrelátó szeretettel. Még kicsike gyermek voltál, mikor nagyanyád azt a hírt hallotta, hogy a te atyádnak roszul

megy a dolga, sok az adóssága, eladogatja mindenét. Egyszer azt kívánta, hogy a nagymama küldje el a mamádnak a drága gyémántos ékszereket, melyeket ígért, de még nem adott oda neki. Nagymamád roszat gyanított: azt sejtette, és igaza volt,

ÁRTATLAN SZÖRNYETEG. (Lásd a 111. lapon.)

hogy el akarják adni a drága ékszert is. És ekkor elsomorodott, hogy teljesen tönkremennek, nem marad semmi neked. Eltökölte, hogy megment a számodra egy kis vagyont. Az ékszerekből kivétette a drága

igazi gyémántokat és hamis-köveket tételt helyökre, hogy kipróbálja, igaz-e sejtelme. Csakugyan igaz volt, szegény atyád nagy szorultságában el akarta adni az ékszert, csakhogy a hamis kőért persze sem-

mit se
lettél. A
maradt
számod
kapsz, r
pedig f

értékte
vagy. I
megirt
E
dékát
mántol

mit sem adtak. Aztán nemsokára árva lettél. A drága gyémántok a nagymamánál maradtak s ő eltökélte, hogy megörzi számodra, mert ezekért sok ezer forintot kapsz, nem leszel szegény ember. Mivel pedig félt, hogy rablók rátörhetnek, elvi-

szik a drága kincset, azt gondolta ki, hogy mindig magánál tartja úgy, hogy senki se vehesse észre. A pápaszem két ágára erősítette és befonta e fekete fonállal. Csak én tudtam, más senki, milyen kincs ez a pápaszem; ha rabló látja, ott hagyja, mint

TISZTA BABA.

*ÉDES aranyos babája,
Tisztaságban nincsen
párja!*

*Szappany tömzsi kis
kezeben,
Azzal mosakodik épen.
S erre — szeme is azt
mondja —*

*Következik majd
a spongya.
Csak hogy jól vi-
gyázzunk
rája! —*

*Buzgó igye-
kezetében
A szappant
valamiké-
pen
Be ne dugja
a szájába!*

értéktelent. Ime, itt van. Gazdag ember vagy. Itt e levélben nagyanyád mindezt megírta neked. (Lásd a képet a 101. lapon.)

Ezzel szétbontotta a pápaszem fonadékát s előtüntek a pompás, nagy gyémántok. Ámulva, káprázva néztem, alig

tudtam elhinni. Szalkai bácsi még ennyit mondott:

— Nagyanyád kívánta, hogy ne tudj róla e napig semmit, hidd magadat szegény embernek és tanulj, iparkodjál. hogy aztán meg tudd becsülni a gazdag-

ságot. Légy rá méltó, hogy a nagymama így gondoskodott rólad.

Könyezve, hálásan gondoltam és gondolok mindig rá. Mennyi szeretet, gondosság, okosság kellett hozzá, hogy a nagymama így biztosította az én boldogságomat. Pedig én gyermek észszel hajdan hogy nem szerettem azt, a ki már csak arra gondolt, hogy belőlem tanult ember legyen.

A gyémántokat eladtam s most nem vagyok többé szegény ember. De a pápaszemet én is őrzöm mint drága emléket, s valahányszor ránézek, áldom azt a jó nagymamát, a ki hajdan viselte!

AZ ELBIZAKODOTT.

Egy fiatal szarvas a gyepesen rágesálta a harmatos friss füvet a forrás mellett. Egyszerre lövés hallatszott. A szarvas felugrott, körülnézett, de azután megnyugodva leheveredett. Ujabb lövés hallatszott. Most már ijedten nézdelt körül, de bizva gyors lábaiban, elbizakodva mondá:

»Máskor is megmenekültem erős lábaimmal, ügyességgemmel; erőm most sem fog elhagyni. Nem válhatok meg e pompás füvecskétől.«

Hanem mire a harmadik durranás is elhallatszott, a szarvas haldokolva rogyott össze vérében. Bánkódva sóhajtá:

»Oh miért voltam oly balga, s miért oly nyalánk és elbizakodott! Pedig elmenekülhettem volna!« És meghalt.

A vadászok előtünedeztek a közeli bokrokból és elhordták a szép szarvast. Estére a vidám vadásztársaság lakmározott rajta.

Németből:

Springholz Mariska.

A VÁSOTT BICSKA.

— Mese, mely átesap a valóságba. —

VOLT egyszer egy kis kés, egy igen egyszerű tollkés, afféle kis diák-bicska, mely nagyon közönséges kis jószágnak látszott. De valósággal rettetesen gonosz egy szerszám volt, úgy hogy tökéletesen megérdemelte a címét, mely nem volt más, mint: a borzasztó bicska. Ez a kis kés soha sem gondolt egyébire, mint hogy vágjon, szúrjon, metéljen, faragjon; álmodni sem tudott egyébről mint rontásról és rombolásról. Ami csak elébe akadt: vonalzó, tolltartó, czeruza és minden más szét darabolható tárgy, mihamar szertesét metélve hevert a földön.

A hol valami sima felületű deszkaféle akadt, az is reszketett a vásott bicskától. Asztal, szekrény, karos szék, ablakfa csak nagy bajjal menekült a veszedelemtől, ha ugyan menekült. Mert a mint a borzasztó bicska megpillantotta őket, rögtön feltámadt a romboló kedve.

— Milyen szép sima ez a deszka! Ide pompásan be lehet egy pár bútüt vésní... vagy egy szép virágot... aztán még egy sárkányt, hosszú farkkal; ... itt van hely, jó hosszú farka lesz.

Rögtön effélet gondolt a vásott bicska és csak a büntetéstől való félelem tartotta néha kissé vissza. Mert hát, lástók, olyan gonosz volt, hogy a szép szó, okos intés nem használt semmit, nem tértette jó utra. Sokszor intették a többi jóraváló asztali kések tisztességre.

— Lám, mi is tudunk vágni, de mi csak akkor és úgy vágunk, hogy haszna

CSKA.

lóságba. —

kés, egy igen
féle kis diák-
közönséges
alósággal ret-
ám volt, ugy
elte a czimét,
a borzasztó
sem gondolt
úrjon, metél-
udott egyéb-
olásról. Ami
olltartó, cze-
darabolható
etélve hevert

etű deszka-
t a vásott
karos szék,
nekült a ve-
ült. Mert a
gpillantotta
boló kedve.
a deszka!
pár bötüt
t... aztán
kal; ... itt

a vásott
ló félelem
rt hát, lás-
a szép szó,
nem téri-
többi jóra-

gni, de mi
y haszna

legyen. Fölvágjuk a hust, meghámozzuk a gyümölcsöt és más mindenféle jó szolgálatot teszünk a gazdánkknak.

— Meghiszem azt, hogy ti beéritek az ilyen unalmas életettel is, ti szegény jámborok! felelé gunyosan a vásott bicska. Mert ti vén, nehézkes szerszámok vagytok, nem is tudtok egyebet. De én fiatal vagyok, mulatni akarok. Aztán én nem is vagyok asztali kés, hanem zsebkés!

— Oh, azoknak is van hasznos feladatuk, felelé egy öreg pecsenyevágó kés. Láttam én egy hozzád egészen hasonló kis tollkést, az szépen meghegyezte az írónt, fölvágta a könyvet, hámozott körtét, almát, faragott szép kis játékszereket s mindenki szerette.

De ez mind nem használt, a vásott bicska azért csak űzte tovább a maga kedves mulatságát: fűrt, faragott, vagdalt mindent és mindenütt, a hol csak lehetett, csöppet sem törődve azzal, hogy micsoda rombolásokat visz véghez.

Még amit az iskolában visz véghez, hagyján. Ott a padok már szokva voltak az efféléhez, annyira összevissza voltak metélve, hogy rá sem hederitettek, ha még egy kicsit faragott valaki rajtok. De már otthon, a csinos lakáson, a takaros butorokban, a gondosan ápolt kertben nagy volt a veszedelem, ott mindenki és minden rettegett a vásott bicskától. Ami pedig különösen veszedelmessé tette ezt a veszedelmes bicskát, az ama nagy barátság és szoros viszony volt, melyben egy bizonyos Rudi urfival állt. Olyan tökéletes jó barátok voltak, hogy mindig egyet gondoltak s amit az egyik gondolt, azt a másik okvetetlenül meg is tette. Magduska

azt is mondta, még pedig egészen komolyan mondotta, hogy az a bicska tulajdonképpen nem is volna olyan gonosz szerszám, magától nem tenne semmi rosszat, ha Rudi nem vezetné rosszra. De hát Magduska csak afféle kis leány volt, hogyan lehessen neki hinni? Hogyan lehessen azt elhinni, hogy egy okos, értelmes fiú, a ki jól tudja, mi a jó és mi a rossz, szándékosan tenne kárt mindenféle drága jószágban, okozna bosszúságot másoknak és azzal vesztegetné az idejét, hogy elrombolja, elcsufítsa, amit mások szépen, csinosan, fáradsággal megcsináltak?

Ez nem lehet, ugy-e? Hát bizonyosan ugy kellett lennie, hogy mindennek az oka az a borzasztó bicska.

De már akárhogy volt, az bizonyos, hogy Rudi urfi és a bicska elválhatatlan pajtások voltak, mindig együtt mesterkedtek és a munkájok eredménye borzasztó volt. Annyira hogy csöppet sem csodálom, ha a házban minden rettegett a vásott bicskától, ha nem vashól vagy kemény kőből való volt.

A Magduska bábuai nem voltak se vashól, se kőből, tehát nem csoda, ha ők is remegtek. Kivált mikor kedves urnójok, Magduska, szintén ugyancsak szepeg. Mindig azt hitték, hogy az a vásott bicska rájuk támad, levágja szép kis orrocskájokat, fölhasítja a karjokat, szétmetéli gyönyörű kis bábu-szerszámaikat, butorkáikat. Nem is nagyon vitézkedtek, mikor a borzasztó bicska közeledett, hanem gyorsan eltűntek egy fiókban, melyet kulcssal jól el lehetett csukni. Ott aztán bátorságban meghuzódtak, míg a veszedelem el nem vonult.

De hát sok véletlen megesik a világon, amit a legóvatosabb bölcsesség sem tud előre látni. Így esett meg valami a bábu-társasággal is.

Egy szép napon a bábuk előbujtak biztos rejtékökből. Előtte való napon reggeltől estig a fiókban kellett lappanganiok, mert iskolai szünet volt s a vásott bicska folyton közel járt-kelt. De most bizhattak benne, hogy pár óráig nem lesz semmi veszedelem. A bicska oda volt az iskolában, hová a Rudi urfi zsebében utazott, az iskolában pedig legalább két-három óráig lesz dolguk. Ez teljesen elég idő arra, hogy a bábuk és a kedves Magduska kedvökre mulassanak.

RUDI URFI.

Fel is használta az alkalmat. Kinyitotta a fiókot és előszedte a bábukát, mind a hármat.

— Most majd játszunk szépen, van időnk. Kirakom a butorokat is. Itt van az asztalka... körül a három kis karos szék, ezekben fogtok ülni... így ni... itt vannak a kis findzsák... főzünk jó ozsonnát, meglássátok, milyen pompás lesz!

Csakugyan, nagyon szépen folyt a játék. Egy kis idő múlva azonban hívták Magduskát, hogy itt van a Ninka néni, látni akarja. De még Magduska is akarta ám, mert nagyon szerette a jó nénikét.

— Mehetek bátran, még sokáig nem jön Rudi haza.

Ezzel ment a kis leány a vendégszobába s ott vidáman elcsevegett a nénikével, nem is sejtve, mi történik az ő bábu-társaságával.

Ott bizony veszedelem ütött be, a vásott bicska váratlanul betoppant. Mert az történt, hogy az iskolában egyik tanár hirtelen megbetegedett s a fiukat haza bocsátották. Így Rudi urfi egy órával hamarabb került haza, mintsem várták. És amint haza került, egyenesen abba a szobába ment, ahol Magduska játszani kezdett, mert az volt a Rudi urfi szobája is.

— Ni ni, milyen csinos kis társaság van itt együtt, szólta Rudi urfi nevetve. Épen ozsonnára készülnek, ugy látom. No, legalább én is kapok valami jót. Nekem is kell teríteni, van bicskám, majd azzal vágok a kalácsból.

Csakhogy kalács nem volt ott, azt tehát nem lehetett szelni. De ha már kint volt a bicska, hát persze okvetetlenül vágni is kellett valamit. De mit? Az is hamar került. A mint Rudi urfi sorra vizsgálta a bábukát, bábu-széket, egyszerre egy találta, hogy az egyik széknak nem egészen egyformán hosszúak a lábai.

— Oh, ezen mindjárt segíték. Levágok egy darabot az egyik lábából.

Le is vágott, még pedig akkora darabot, hogy most már ez a láb volt sokkal rövidebb a többinél.

— Sebjaj! Megkurtitom a többit is ennyire.

Meg is kurtitotta. de nem épen egészen annyira, hanem még kurtábbra, úgy, hogy most már megint az elsőből kellett még egy darabot levágni. Ekkor meg ez lett ismét rövidebb a többinél s addig-addig tartott az egyengetés, míg nem a boldogtalan kis karos szék egyszerre csak azon vette magát észre, hogy elfogyott tökéletesen mind a négy lába.

— No az sem baj, legalább föl nem billenhet, szólta Rudi urfi.

A bábuk a rémülettől némán szemléltek a borzasztó kés garázdálkodását. Ha kiáltani tudtak volna! De hát nem tudtak, nézniök kellett, miként folytatja a vásott bicska még tovább a mesteriségét.

— Ni, milyen szép bábu-asztal! szólta a bicska gazdája. Ennek a közepére gyönyörűen be lehetne vésní egy-két bötüt. Illik is, hogy bötü mutassa, kinek a tulajdona. Belevésem a Magduska neve első bötüjét.

És a vásott kés hegye végig vágta a szép fényezett asztalka lapját. A bötü első ága megvolt. Épen a második volt készülöben, mikor belépett Magduska és rémülten látta, mi történik.

— Jaj, Rudi, mit csinálsz! kiáltá kétségbe esetten.

A meglepett Rudi össze rezzent és hirtelen olyat rántott a késen, hogy mélyen belevágta saját balkezébe. A vér kicsordult s Rudi ijedten sikoltott fel, eldobta a kést, aztán bömbölve szaladt a mamához, Magduska pedig szintén sirva utána.

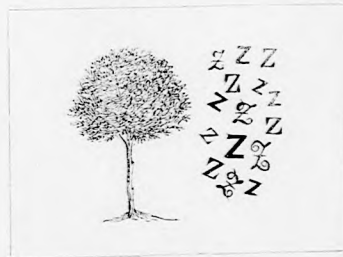
A mama bekötötte a Rudi kezét s hamar megtudta, mi és hogyan történt. De ezzel aztán vége is lett a vásott bicska gonoszkodásának.

Mert a vásott bicska e naptól fogva elszakadt kedves gazdájától. Rudi urfi ezután is eljárt iskolába, de nem volt bicskája. A vásott bicska be volt csukva a mama fiókjába s ott pihent sokáig, nagyon sokáig.

Hetek, hónapok multak, míg végre a bicska ujra előkerült a fogságból, vissza Rurdi urfi zsebébe. Csakhogy ez idő alatt Rudi urfival nagy változás történt. Nem hitte többé, hogy a bicska arra való, hogy mindent tönkre vagdaljon, elrontson vele. A bicska csak azt vágta, amit vágni kell. Czeruzát faragott, könyvet metszett föl, szolgált ozsonnánál s végzett más mindenféle hasznos munkát. Lassan lassan nem is félt tőle senki és a bábuk azt mondogatták, hogy ez a bicska egészen derék. Jóraváló bicska, alig lehet ráismerni. A bicska pedig így szólta:

— Ilyen voltam én mindig, csak a gazdám volt más. Most már észére tért és remélem, nem is fog engem többé rosra használni és nem fogják többé rám mondani: Oh, az a vásott bicska!

KÉPREJTVÉNY.

BUNDÁS TITKA.

— Állatmese. —

KERITÉS tövében fekvő szunyókált Bundás, az öreg házörző eb. Csak egy félszemmel pislogott, mert a jó házörzőnek nem szabad mélyen aludni.

Arra sétált épen a cicza.

— Jó napot, Bundás bácsi! mondá hizelkedve. Már megint itt fekszik? Fogadni mernék, hogy valami oka van rá.

— Dehogyan van. Itt fekszem, mert ezt a helyet szeretem.

— Oh persze! Csak nem akarja nekem megmondani. Ez bizony nem szép! Hát nem vagyunk a házhoz valók mind a ketten? Látom én, hogy Bundás bácsit a gazdánk is, a többiek is mind untalan magukhoz hívják, magukkal viszik, mindenféle titkot tud.

— Már az igaz, sok mindenfélét tudok.

— No lám! És nekem soha sem mond el semmit.

— Hja, az más! Nem mindenki számára való a titok. Még úgy megjárnam, mint azzal a garázda Muki urfival.

— Hogyan? Mit történt? Mit csinált?

— Nem tudom, elmondjam-e? Nem szeretek akárcikire rábizni titkot...

— De Bundás bácsi! Hát ugyan már hogy kételkedik bennem? Ha nekem mondja, annyi, mintha nem is mondta volna senkinek.

— Igen ám, de én tudom, hogy te szeretsz torkoskodni, s kegyetlen vagy, kivált a kis madarak iránt.

A cicza váltig esküdözött, hogy az mind csupa merő rágalom, ő nagyon sze-

reti ugyan azokat a kedves kis madarakat, de nem megenni, csak a csicsérgésüket hallgatni.

— No, ha úgy van, az mármás. Akkor hát elmondom. Ugy volt az, hogy Muki urfival kint sétáltunk itt a kert mögött. Ott egy nagy karó van a földben, messziről látni. Valamikor a falu táblája volt rajta, de leesett.

— Oh, ismerem, sokszor fölkapaszkodtam rá.

— No's, képzeld, annak a tövében egy ostoba fúrjecske fészkelte. A fészkeben öt kis pelyhes madárka volt. Én észrevettem és oda vezettem Muki urfit, mert azt hittem, örülni fog, ha látja a kicsinyeket.

— Meghiszem azt. És aztán?

— Aztán: Muki urfi örült is, de azt mondta, hogy pár nap múlva megint oda megy és majd ha nagyobbcskák lesznek a kis fúrjek, kiszedi őket a fészkekből. Pedig ez kegyetlenség, ilyen nem szabad tenni, ugy-e?

— Persze hogy nem.

De már ezt a cicza futva mondta, mert sarkon fordult és gyorsan odább iramodott. Az öreg Bundás pedig tovább szunyókált s közben dörmögé:

— Csak szaladj, tudom hová iparkodol.

Kevés idő múlva a cicza visszatért és boszusan mondá:

— Ugyan mit beszélt Bundás bácsi azokról a kis fúrjekről? Hát illik az, így elbolondítani valakit?

— Hogyan? Hát ott voltál?

— Természetesen! Nincs ott hire sem a fészeknek, nem is lehet, mert ott

kopár föld van, a fűrj pedig magas fűben rakja a fészket. Még a karó tetejéről sem látni semmit.

— És miért akartad olyan nagyon látni? Talán bizony kedved volna egy kis jó friss madárpecsenyére?

— Igen is volna! És ha ott találom őket, meg is eszem.

— No lásd! Csak ezt akartam veled megvallatni. Hát azt hiszed, hogy én majd rávezetlek ártatlan kis madarak fészkére, hogy fölfald őket? Csak próbára akartalak tenni, menyire lehet bízni benned. Be is bizonyítottad, hogy rögtön gonoszságra használtad volna fel, ha rád bizok valami titkot.

A cicza boszusan elsompolyodott, de e naptól fogva nem faggatta többé az öreg Bundást, hogy bizza reá titkait.

ÁRTATLAN SZÖRNYETEG.

(Képpel a 101. lapon.)

Aki azt a képet nézi és rajta a bozót, gomba, kövek közt bujkáló két állatkát, bizonyosan azt mondja: beh fura kis jószágok! Ami tökéletesen igaz is. De hajdanában aki ezt a tarka pöttyös állatkát látta, nem nézte mosolyogva, hanem futott hanyatthomlok, mint valami nagy veszedelemtől, mert rettenetes szörnyetegnek gondolta ezt a csöpp jószágot. Még pedig nemcsak tudatlan, babonás emberek

hitték azt, hanem okos és tanult emberek is.

Ennek a mi tarka kis barátunknak szalamander a neve. Ámbár félig békához, félig gyikhoz hasonlít, én mégsem tudnám azt mondani, hogy csunya. Hanem az mégis igaz, hogy kézbe fogni nem kellemes, mert egy igen furcsa tulajdonsága van.

Ha jól megnézitek a rajzot, láthatjátok, hogy a szalamander hátán végig aprócska csomók vannak sűrűn egymás mellett, mint egy-egy kis var. Ezekből, ha bántják, boszantják, maró, bűzös fehér folyadékot tud kiföccsenteseni egy kis távolságra. Holmi kicsinyke állatokra ez a folyadék méreg, úgy, hogy ha valamelyik megmarja a szalamandert s ez szájába löveli a maró nedvet, hát a támadó bizony el is pusztul tőle.

Ebből aztán sok furcsa babonás hit keletkezett régente. Azt hitték, hogy a szalamander a legveszedelmesebb mérges állat, úgy hogy az az ember, akit megmar, veszve van, nem is lehet rajta segíteni. Pedig legfőljebb ha valamiképp vagy véletlenségből történt meg, hogy szalamander megharapott apró fogaival valakit, de ennek bizonyosan nem történt semmi baja és akik a babonát hitték és beszéltek, alkalmasint soha sem láttak ilyen embert. Azt is hitték, hogy a szalamander kiövelte nedvből a legborzasztóbb mérget lehet készíteni, amiből persze egy szó sem igaz. De még egyebet is hittek: azt, hogy ennek a kis állatnak nem árthat a tűz, sőt kioltja a tüzet és ebben kedve is telik, ahol lángot lát, odasiet és kioltja. Annyira hitték ezt, hogy egy ókori híres természettudós, Plinius, fogott egy szalamandert, és tűzbe tette, hogy meggyőződjék, igaz-e? A szegény állatka persze megégett és hamuvá lett; a tudós nem is hitte aztán, de mások hitték sokáig, sőt talán még ma is akad babonás ember, aki elliszi.

Pedig a szalamander teljesen ártatlan kis állatka, mely apró földi férgekből

él és nagyon félénk. óvatos; a legkisebb neszre ijedten surran el a sűrű bozótba, földhasadékba és ugyancsak örül, ha nem bántják. nemhogy még ő akarna bántani valakit. Télire összekuporodik földalatti üregbe vagy fa oduba és átaluszsza a hideg napokat, csak tavaszkor buvik újra elő. Közép és déli Európában található, de akad Afrika északi részein is és többféle fajtája van.

MICZURKA PANASZA.

(Képpel a czimlapon.)

ÖNZÖK mind a felnőtt emberek.
Önzőbbek a kicsiny gyermekek!
Reggelijök milyen dús:
Asztalukon hideg hús,
Sárgás, izes tejszínük,
A jóban fürdik inyük —
Mig a tálaeskámba itt
Alig tettek valamit!
Mit ér nekem e keveske
Lefölözött hig tejszínke?

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »Kis Lap« XXXIV. köt. 4-ik számában közölt rejtvények megfejtését még beküldték: Fankovich Erzsé, Berger István, Babochay Etel, Reichenfeld Gizella, Rothfeld Anna, Ottó és Géza, Schlesinger Vilmos és Imre, Lipovniczky Miklós, Melzer Jenke és Tibor, Schára Béla, Salzberger Jakab, Meller Rezső, Roth Paula, Rechnitzer Irén, Engländer Etelka, Dalmady Zoltán, Pilis Matild és Ernő, Horváth Margit, Umheiser Vilma és Gyula, Kohn Rozina, Seregélyesi »Kis Lap«-egyesület, László Márton.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Fuchs testvérek. Apácskának igaza van, csak hogy bizonyos okok és körülmények voltak el a régi pályától. — **Ullmann Károly.** A hiányzó számok végett mindig a kiadó hivatalhoz forduljatok s ne hozzám. A szerkesztőségen át nagy kerülő s nem is biztos. A rejtvények még nem ütök meg a mértéket. — **Drózsá testvérek.** Panaszkodtok a nevetek hibás közlése miatt, mikor most is *Drózsának* van írva, Alfréd helyett pedig *Alförd.* Vagy van ilyen keresztnév is? Gyakoroljátok magatokat az o betű vetésében.

mert az nálatok az eltévesztésig hasonlít az a-hoz. — **Redlich Arthur.** Reménylen, a kis lányok azóta felépültek. Megőrvendeztetnek vele, ha jelét adják. — **Buday Dezső.** Könnyű portéka az nagyon, kis öcsém. Többet tégy fel olvasó társaidról. — **Buchhalter László.** A bécsi székesegyház a vértanu szt. Istvánról van elnevezve. — „A nagybácsi.“ (U. J.) Elég vigan perdül. Némi javításokkal közlöm is. — **Hertzko testvérek.** Köszönettel vettem és átszolgáltattam. — **Fekete Berta.** A siker nem jut mindenkinek; de rá törekedni is érdem. Jövőre a magad emberségéből is telik a megfejtés. Üdvözöllek. — **Dull Ágnes.** Rejtvényed jó, csakhogy már egyszer megjelent. Versikéd azonban nem válik még be, bár egy-egy részlete jól pörög. — **Boskovits testvérek.** Az egyik megjelent. — **Reinitz Béla.** Rejtvényeid jól vannak megszerkesztve, de az egyiknek tárgya, egy udvari méltóság, nem igen tartozik olvasó társaid ismeretkörébe, a másik meg kusza. »Ilyen a világfolyása«. De hát milyen? Ez csak egy kitépelt mondat. Így minden alakult egy »Briefmarkenbörse«. Tán elég lesz e czímen írni levelet. A postás oda talál ezen a nyomon. De a 70,000 nem lesz nagyon sok? Nem volna jobb: ha kevesebb, de érdekes levéljegyeket kérnél? — p. a világ minden országából egyet-egyet? Mert kaphatsz ám. Drága példányok csak azok, melyek már forgalmukat multák. — **ifj. Hegedűs Sándor.** Sikerült volna, ha az sz-t nem vennéd két betűnek. Eddig azt az elvet követtem az ilyen mű közleményekben, hogy az összetett mássalhangzókat (gy, cs, zs, ly, ny, stb.) együl szerepeltettem s azt hiszem helyesen. Ettől most el nem térhetek! Próbálkozzál más névvel. Boldogulsz te azzal is. — *Több levelről a jövő számban.*

BÜNTETÉS.

Az irás rondasága, vagy a papiros rongyos széle miatt tekintetbe nem jöhet S. T. és F. H. M. és E., N. A. levele.

Jótekonyság.

Az éhező gyermekeknek: Zsigmondy Viola és Dezső 1 frt., Baján Etike 1 frt.

E kegyes adományok a »Pester Lloyd« czímű napi lapban vannak kimutatva.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.
Forgó bácsi.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó hivatal: Budapest, Ferencziek tere 3-ik sz., Athenaeum épület.
Nyomtatja a kiadó tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.